

## 6 # 14/12 - 2018 FORSKNING & BEHANDLING VID PARKINSONS SJUKDOM

---

### FALLRISK OCH FALLRÄDSLÅ

Det är känt att patienter med Parkinsons sjukdom jämförelsevis ofta drabbas av fallolyckor och upplever rädsla för att falla. I studien undersöktes förekomst av skadehändelser och risker genom att 11 personer med diagnosen Parkinsons sjukdom intervjuades om skador och trygghet i bostaden. Resultatet visar att det finns en relativt hög skadefrekvens hos intervjupersonerna, samtidigt som medvetenheten och kunskapen om risker, skador och utsattheten också är hög bland de drabbade.



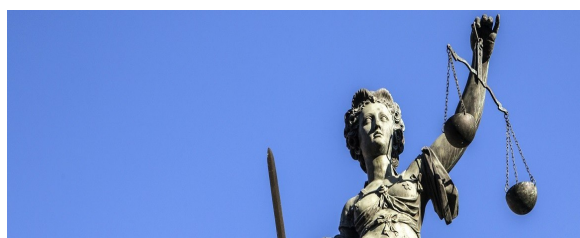
Rädslan för fall innebär, att åtgärder vidtas för att förhindra olyckor, samtidigt som den kan leda till alltför stor försiktighet och i värsta fall till en isolering i den egna bostaden. En kurator kan här ha en viktig uppgift genom att ge stöd och uppmuntran till ett utåtriktat och gott liv med deltagande i olika sociala sammanhang. En slutsats är att det är angeläget att följa upp boende- och skadesituationen för personer med Parkinsons sjukdom samt att lyssna på deras behov av stöd och stödsatser i hem- och boendemiljön.

**Källa: Parkinsonpatienters självupplevelser av skadehändelser i hem- och boendemiljö – en intervjustudie. Jörgen Lundälv, Socialmedicinsk tidskrift 4/2018 sid.452-459.**

### BALANSTRÄNING VID PARKINSON ÄR KOSTNADSEFFEKTIVT

Balansträning för personer med Parkinsons sjukdom gav valuta för pengarna i en hälsoekonomisk studie utförd av Conran

Joseph, postdoc i Erika Franzéns forskargrupp vid Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle (NVS). Studien utvärderar kostnadseffektiviteten av ett utmanande och progressivt balansträningsprogram kallat HiBalance. Gruppen fick avancerad gruppbaserad träning tre gånger per vecka under tio veckor, medan kontrollgruppen fick sedvanlig behandling. I studien undersöktes balansförmåga, gånghastighet och kvalitetsjusterade levnadsår – QALY (Quality Adjusted Life Years). HiBalanceprogrammet visade hög sannolikhet för att vara kostnadseffektivt på personer med mild till måttlig Parkinsons sjukdom.



I efterdyningarna av denna studie har forskargruppen nu genomfört en implementeringsstudie där träningsprogrammet har utförts på olika platser i Stockholm med målet att nå ett större antal personer med Parkinsons sjukdom och att undersöka både klinisk effektivitet och processutvärdering för att underlätta en fullskalig implementering i den svenska hälso- och sjukvården. Dessutom planerar de att genomföra ytterligare en kostnadseffektivitetsstudie men denna gång tillämpa ett mer komplett samhällsperspektiv. **Källa: Karolinska Institutet. Conran Joseph et al. Cost-effectiveness of the HiBalance training program for elderly with Parkinson's disease: analysis of data from a randomized controlled trial. Article first published online: September 24, 2018 in *Clinical Rehabilitation***

## 6 # 14/12 - 2018 FORSKNING & BEHANDLING VID PARKINSONS SJUKDOM

---

### BLINDTARMENS ROLL FÖR PS

En ny stor internationell studie, av amerikanska och svenska forskare, visar att blindtarmen fungerar som samlingsplats för felveckade proteiner, alfasynuklein, som är nära kopplat till uppkomst och utveckling av Parkinsons sjukdom (PS). Viviane Labrie vid Van Andel Research Institute, Michigan, USA, som lett studien och hennes forskargrupp har funnit det sjukdomsframkallande proteinet alfasynuklein i blindtarmen hos såväl friska människor i alla åldrar som hos Parkinsonpatienter. Att patogena former av alfasynuklein förekommer i så stora mängder i blindtarmen i båda grupperna och att det förefaller vara helt normalt, överraskade forskarna. Att ansamling av alfasynuklein även finns hos friska personer anger att det inte enbart är förekomsten av proteinet som leder till sjukdom, utan att det också finns andra mekanismer eller kombination av händelser som gör att blindtarmen kan påverka risken för Parkinson.



Bland de som hade opererat bort blindtarmen var förekomsten av PS lägre jämfört med matchade kontroller som inte gjort blindtarmsoperation. Detta stärker ytterligare hypotesen att blindtarmen kan spela en roll i sjukdomsmekanismerna, säger Daniel Lindqvist, forskare vid Lunds universitet och Psykiatri Skåne. Fyndet visar även att PS också debuterar flera år senare i patienter som fått bildtarmen bortopererad flera årtionden före insjuknandet i Parkinson. –Våra resultat understryker tarmens roll i PS säger Lena Brundin, forskare vid Van Andel. Man har länge vetat att symptom från tarmen ofta kommer tidigt, ibland tiotals år före de neurologiska

symptomen vid Parkinson. Vi tror att mediciner som påverkar tarmfunktionen kan komma att bli viktiga i behandling för Parkinson framöver.

**Källa: Lunds universitet**

### TRADITIONELLA MÄTMETODER KONTRA NYA

Nyligen har publicerats två artiklar som visar på värdet av nyare mätmetoder. Ena artikeln handlar om Parkinsons sjukdom. – Om vi fortsätter använda de traditionella metoderna riskerar vi att hamna i en återvändsgränd, menar artikelförfattaren Peter Hagell, Högskolan Kristianstads professor i vårdvetenskap. Det är mer brus än signal, menar han. Och i vissa fall kan bruset rentav bli missvisande, vilket i slutändan kan riskera att få negativa konsekvenser för både behandlingen och för patienten. I artikeln lyfter han fram en alternativ väg, Rasch-modellen. Denna ger möjlighet att ta fram mer objektiva mått och kan också kasta ljus på avvikelser, på ett sätt som traditionella mätmetoder missar. Hur detta kan ske mer konkret, visar Peter Hagell i en artikel som han arbetat fram tillsammans med forskare från Manchester. Denna gång utgår de från vardagen hos människor som lever tillsammans med en person som har Alzheimers sjukdom. Intresset för denna nya metod, som kallas APPLIQUE (Alzheimer's Patient Partners Life Impact Questionnaire) har varit stort på den internationella arenan. Men framöver kommer den också att testas mer lokalt, i Skåne, där den används i ett pågående projekt för att utvärdera de närståendes situation. **Källa: Högskolan Kristianstad, "Measuring activities of daily living in Parkinson's disease: On a road to nowhere and back again?" samt "Measuring the Impact of Caring for a Spouse with Alzheimer's Disease: Validation of the Alzheimer's Patient Partners Life Impact Questionnaire (APPLIQUE)".**

# NYHETSREV



## 6 # 14/12 - 2018 FORSKNING & BEHANDLING VID PARKINSONS SJUKDOM

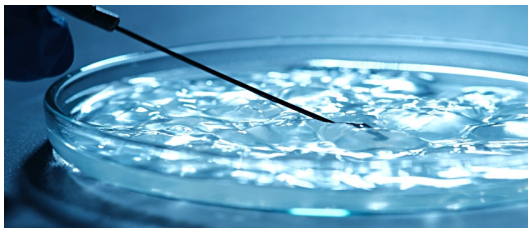
---

### NY MUSIK HJÄLPER PARKINSONSJUKA ATT PROMENERA



Specialkomponerad musik med en viss rytm kan göra det lättare för parkinsonsjuka att röra på sig. I Danmark har man låtit personer med Parkinsons sjukdom lyssna på musik när de promenerar. Den danska föreningen "Ett bättre liv med musik" har komponerat låtar med en speciell takt och puls. Låtarna ska parkinsonsjuka lyssna på när de promenerar – för att enklare hålla rytmen. – Att få in promenader i vardagen betyder verkligen mycket för att hålla sig igång och bromsa sjukdomen lite, säger Astrid Blom, direktör för Parkinsonföreningen. **Källa: SVT Nyheter Skåne**

### CANCERMEDEL MOT PARKINSON



Forskare vid Oxford Parkinson's Disease Center, Storbritannien, har testat ett experimentellt cancerläkemedel - kallat tasquinimod - som en potentiell behandling för Parkinsons. Studien - finansierad av Parkinsons UK och publicerad i vetenskaplig tidskrift 'Cell Stem Cell' - har testats på totalt 10 patienter

hittills. Som en del av forskningen, testades preparatet i hjärnceller från donerade hudcellprover av personer som lever med en sällsynt genetisk form av Parkinsons. Denna process upprepades sedan på personer med en icke-genetisk form av tillståndet. Forskare fann att tasquinimod kan blockera HDAC4, ett protein som gör att Parkinsonsgener blir inaktiva. Professor Richard Wade-Martins, en av författarna till studien, sa: "Vi tror att avstängning av dessa gener i hjärnceller kan spela en viktig roll i cellskador och död som uppträder vid Parkinsons sjukdom. Att hitta ett sätt att "åter aktivera dem" med ett läkemedel kan vara ett lovande, ännu utforskat sätt att utveckla nya behandlingar". **Källa: Lang et al., 2019, Cell Stem Cell 24, 1–14, January 3, 2019**

<https://doi.org/10.1016/j.stem.2018.10.023>. **Single-Cell Sequencing of iPSC-Dopamine Neurons Reconstructs Disease Progression and Identifies HDAC4 as a Regulator of Parkinson Cell Phenotypes.**

### PARKINSONFONDENS UTDELNING UNDER 2018

Parkinsonfonden har under 2018 kunnat stödja mycket viktiga projekt som banar väg för allt mer effektiva behandlingar mot Parkinsons sjukdom. Det yttersta målet är att hitta orsaken till sjukdomen och därigenom kunna förhindra dess härjningar. Drygt **9,7 miljoner** kronor har delats ut under året. Vi tackar var och en av er som är med i kampen mot Parkinson. Varje krona för oss närmare gåtans lösning!



### PARKINSONFONDEN \*

Hennes Majestät Drottning Silvia, beskyddare av ParkinsonFörbundets Forskningsfond  
Skeppargatan 52 nb, 114 58 Stockholm, Tel: 08-666 20 78, Pg: 90 07 94-9 Bg: 900-7949  
[www.parkinsonfonden.se](http://www.parkinsonfonden.se)